

TÜM ANNELERE ANNELER GÜNÜ HEDİYEMİZ: "İSLAM'DA ANNE BABA HAKKI" BAŞLIKLİ YAZIMIZ

BUGÜN ANNELER GÜNÜ

Tüm annelerimizin 13 Mayıs Anneler gününü kutluyoruz.

Anneler günü vesilesiyle Bayburt İl Müftüsü Sayın Kemalettin Aksoy'un hazırladığı "İSLAM'DA ANNE BABA HAKKI" başlıklı yazıyı tüm annelerimize anneler günü hediyesi olarak yayımlıyoruz.

*****

İSLAM'DA ANNE BABA HAKKI

YAZAN: Kemalettin Aksoy – Bayburt İl Müftüsü

Yüce Allah (cc), insanın ve bütün kâinatın yaratıcısıdır. Anne babalarımız ise dünyaya gelişimizin sebebdirler. Yeni doğan bir çocuk hayatını devam ettirebilmesi için zaruri ve tabii ihtiyaçlarını karşılamaktan acizdir. Bakıma, himayeye, sevgi ve şefkate muhtaçtır. Bu küçük çocuğa bakacak, onun her türlü ihtiyaçlarını, olumsuzluk ve imkânsızlıklara rağmen kendi hayatını dahi tehlikeye atarak koruyacak, himaye edecek, büyütecek, yedirip içirecek olan yegane varlık onu doğuran annedir. Anneler ilahi rahmete benzer, hep verirler, karşılık beklemezler. Kendileri yemezler çocuklarını yedirirler, giymezler giydirirler, içmezler içirirler, uyumazlar uyuturlar, gülmezler ama çocuklarını güldürürler. Hep fedakârlık yapar annelerimiz.

Çocuklarının bakımından temizliğine, eğitiminden yetişip büyümesine ve her türlü ihtiyaçlarının karşılanmasında anne ve babaların gösterdiği ilgi, alaka ve titizliğin derecesini kelimelerle ifade etmek adeta imkânsızdır. Anne babalarımızın üzerimizdeki hakları şunlardır:

1- ONLARA HİZMET EDEREK DUALARINI ALMAK:

"Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşına, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara (köle, cariye, hizmetçi ve benzerlerine) iyi davranın.." Nisa su. 4/ 36.

"Biz, insana ana-babasına iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Eğer onlar seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü körüne) bana ortak koşman için zorlarsa, onlara itaat etme. Dönüşünüz ancak banadır.." Ankebut su.29 / 8.

Ebu'd-Derda'nın işittiğine göre, Resulullah (sav) şöyle buyurmuştur:"Anne-baba, kişinin cennete girmesine vesile olacak kapılardan birisidir. Bu kapıdan girme fırsatını kaybetmek ya da değerlendirmek artık senin arzuna kalmıştır."

Tirmizi, Birr,3.

Ebu Hüreyre (ra) nın rivayet ettiğine, Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyurdu :

" Burnu yerde sürünsün, burnu yerde sürünsün, burnu yerde sürünsün!" Sahabeler:

"Ya Resulellah! Kimin burnu yerde sürünsün" dediler. Peygamber (sav) Efendimiz

şöyle buyurdu: " Ana babasına, ikisinden birine yahut her ikisine birden ihtiyarlık zamanlarına yetişip de onların hayır dualarını alıp cennete giremeyen kimsenin burnu yerde sürünsün" Müslim, Birr,9. 2551/ 9; Buhari, Edebü'l-Müfred 21.

Anne babaların çocuklarına yapacakları duaların kabul olunacağına dair Peygamber (sav) Efendimizin şöyle bir müjdesi vardır.

"Üç dua vardır ki bunların kabul olunacağında şüphe yoktur. Bunlar Mazlumun (haksızlığa uğramış olan kimsenin) duası, misafirin (ikramını gördüğü kişiler için) duası ve anne babanın çocuklarına olan duasıdır." Tirmizi, Birr,7.

2- ANA- BABAYA İYİLİK VE İHSAN, ÇOCUKLAR ÜZERİNE FARZDIR:

Yüce Allah (cc) Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruyor:

"Rabb'in, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, ana-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara 'of ' bile deme; onlar azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle. Onlara merhamet ederek tevazu

kanadını indir ve de ki: "Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı." İsrâ su. 17/ 23-24.

"Biz insana, ana babasına iyi davranmasını emretmişizdir. Çünkü anası onu nice sıkıntılara katlanarak (karnında) taşımıştır. Sütten ayrılması da iki yıl içinde olur. İşte bunun için önce bana, sonra da ana babana şükret diye tavsiyede bulunmuşuzdur.." Lokman su.31/ 14.

Yüce Allah (cc) yine Lokman suresinde anne babamız hakkında; "Onlarla dünyada iyi geçinin." Buyurmaktadır. Lokman su.31/ 15. Ayrıca bak. Bakara su. Ayet 83. Abdullah b. Amr (ra) nın naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Rabbin hoşnutluğu anne babanın hoşnutluğuna bağlıdır. Rabbin öfkesi ise, anne babanın öfkesine bağlıdır." Müslim, Birr3.

İbn Mes'ud'un (ra) anlattığına göre, bir adam Hz. Peygamber (sav) e, "Amellerin en üstünü hangisidir?" diye sorunca, Peygamber (sav) Efendimiz şöyle cevap verdi: " Vaktinde kılınan namaz ve anne babaya iyilik etmektir. Sonra da Allah yolunda cihad etmek gelir." Buhari, Tevhid,48.

3- ANNE BABAYA ASİ OLMAMAK, KARŞI GELMEMEK:

Ana baba zalim dahi olsalar, onlara karşı gelmek, onlarla sert konuşmak, hakaret edip Kötü sözler söylemek asla caiz değildir. "... Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara 'of ' bile deme; onlar azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle.." İsrâ su. 17 / 24.

Peygamber (sav) Efendimiz de şöyle buyuruyor: "Ana babaya karşı gelmek, büyük günahlardandır." Buhari. Edep6. "Ana babasına asi olan cennete giremez." Nesai.Eşribe,46.

Anam-babam çok şefkatsiz, onlara nasıl itaat edeyim? diyen bir kimseye, Resulullah (sav) Efendimiz buyurdu ki:

"Anan seni dokuz ay karnında gezdirdi. İki yıl emzirdi. Seni büyütünceye kadar koynunda besledi ve kucağında gezdirdi. Baban da seni büyütünceye kadar birçok zahmete katlandı. İdare ve maişetini temin etti. Sana dinini, imanını öğretti. Seni İslam terbiyesi ile büyüttü. Şimdi nasıl olur da, şefkatsiz olurlar? Bundan daha büyük ve kıymetli şefkat olur mu?" İmam-i Gazali. Ey Oğul.

"Ya Resulellah! Yaşlı anamı elimle yedirip içiririm. Abdestini aldırır, sırtımda taşırım. Hakkını ödemiş olur muyum?" diye soran kişiye Peygamber (sav) Efendimiz buyurdu ki:

(Hayır, yüzde birini bile ödemiş olamazsın. O sana, yaşamın için hizmet ediyordu, sen ise, ölümünü bekleyerek hizmet ediyorsun. Ancak Allah ü Teâlâ, bu az iyiliğine karşılık çok sevap ihsan eder." R. Nasıhin.

4- İTAAT ETMEK, KARŞI GELMEMEK:

"Allah'a itaat, anaya yahut anne babaya itaate bağlıdır." Tebrani. " Ana babasına iyi bakanlara müjdeler olsun. Allah onların ömürlerini uzatır." Ebu Yala, Hakim. " Kim ömrünün uzun olmasını ve geçim kaynaklarının genişlenmesini istiyorsa anne babasına iyi baksın ve akrabalık bağlarını gözetsin." Ahmet b. Hanbel.

"Annesinin ayağını öpen, Cennetin eşiğini öpmüş olur."

Hz. Ebu Bekir (ra) nın kızı Esma (ra) şöyle dedi: "Resulullah (sav) zamanında annem müşrik olarak yanıma geldi. Ben de Resulullah (sav) e: " Annem geldi. Benim kendisine iyi davranmamı umuyor. Anneme iyilik edebilir miyim? Diye fetva sordum." Resulullah (sav) bana şöyle buyurdu: "Evet, annene iyilik et." Buhari, 5/2410; Müslim,1003/50.

5- ONLARA SERT BAKMAMAK, ŞEFKAT VE SEVGİ İLE BAKMAK.

Peygamber efendimiz (Ana-babanın yüzüne merhametle bakana, hac ve umre sevabı yazılır) buyurunca, (Günde bin defa bakarsa da böyle midir?) denildi. Cevaben buyurdu: "Günde yüz bin defa baksa da..." R. Nasıhin

Yine Peygamber (sav) Efendimiz buyurdular ki: "Ana-babanın yüzüne sevgi ile

bakmak ibadettir.” Ebu Nuaym.

6- ONLARI ÜZMEMEK, İNCİTMEMEK, RIZALARINI KAZANMAK.

“Rabbin rızası, ana-babanın rızasında, gazabı da, ana-babanın gazabındadır.”

Buhari

“Ana-babasının rızasını alan mümine Cennetten iki kapı, üzene de Cehennemden iki kapı açılır.” Beyheki.

“Ana-babasını razı eden mümin, ne yaparsa yapsın Cehenneme girmez, inciten de Cennete girmez.” Şir’a.

“Hak teâlâ, bazı günahların cezasını kıyamete kadar geciktirir. Ana-babaya isyan bundan müstesnadır.” [Hakim.

7- ONLARDAN İZİNSİZ SEFERE GİTMEK.

Cihad için izin isteyen birine Peygamber efendimiz, ana-babasının sağ olduğunu öğrenince, “Burada kal, onlara hizmet et, çünkü onlara hizmet cihaddır.”

Buhari. 6/2801. Müslim,2549/5.

Peygamber (sav) Efendimiz kendisine, cihada gitmek için gelen başka birine de buyurdu ki: “Annenin yanından ayrılma! Cennet onun ayağı altındadır.” Nesai.

Bir adam Peygamber (sav) Efendimize gelerek: “ Ben Allah’tan ecir isteyerek hicret ve cihat etmek üzere sana biat ediyorum” dedi. Peygamber (sav) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Annen ve babandan sağ olan var mıdır?” Adam: “ Her ikisi de sağdır” dedi.

Peygamber (sav) Efendimiz: “Böyle iken sen Allah’tan ecir mi istiyorsun?”. Adam : “ evet” deyince, Peygamber (sav) Efendimiz : “Öyle ise Annen ve babanın yanına dön ve onlarla güzel sohbet et” buyurdu. Müslim, Birr,6. 2549/ 6.

Biri de, hicret etmek için gelip, “Ya Resulallah! Ana-babamı ağlatarak geldim” dedi. Peygamber (sav) Efendimiz bu duruma üzülen buyurdu ki: “Hemen git, onları ağlattığın gibi güldür!” Ebu Davud. Cihad,31. Nesai, Biat,10. İbn Mace, cihad,12.

8- ONLARA SAYGI VE HÜRMETTE KUSUR ETMEMEK.

“Bir adam Peygamber (sav) e geldi ve : “ İnsanlar arasında kendisine en iyi davranmam gereken kimdir?” diye sordu. Peygamber (sav) Efendimiz: “Annen’dir” buyurdu. Adam: “Sonra kimdir?” Peygamber (sav): “Annen’dir” buyurdu. Adam: “ Sonra kimdir?” diye sordu.Peygamber (sav) Efendimiz yine; “ Annen’dir “ buyurdu. Adam yine sordu: “Sonra kimdir? ” Peygamber (sav) Efendimiz: “ Baban’dır” buyurdu.” Buhari, 13/5974; Müslim, 2548/1.

“Küçüğümüze merhamet etmeyen, büyüğümüzün hakkını gözetmeyen/ saygı duymayan bizden değildir.” Tirmizi, Birr,15.

“Hiçbir çocuk babasının hakkını ödeyemez. Ancak onu köle olarak bulur da satın alarak hürriyetine kavuşturursa babalık hakkını ödemiş olur.” Buhari, edebül-Müfret,10; Müslim,1510/25.

9- ÇAĞIRINCA HEMEN KALKIP YANLARINA GİTMEK:

Anne babalarımız bizi çağırınca, hemen kalkıp yanlarına gitmek, buyurun demek gerekir. Onları bekletmemek, çağırdıkları zaman acil işimiz yoksa mutlaka yanlarına gitmeliyiz.

Namazımızı nasıl Peygamber (sav) Efendimizin öğrettiği gibi kılıyorsak, Orucumuzu nasıl O’nun tuttuğu gibi tutuyorsak, Haccımızı nasıl O’nun yaptığı gibi yapıyorsak, annemize, babamıza, eşimize, kızımıza ve diğer tüm kadınlara da O’nun eşlerinize, kızlarına ve diğer Müslüman kadınlara davrandığı gibi davranmak zorundayız.

“Sizin en hayırlınız kadınlara karşı iyi davrananlarınızdır.” Tirmizi, Rada, 11.

“Ben annemi nasıl sevmem ki; o, beni bir müddet karnında; uzun bir zaman da kucağında; ölünceye kadar da kalbinin şefkat köşesinde taşıdı, taşımıştır. Ona saygısızlık göstermekten daha aşağılık bir şey bilmiyorum.”

“Cennet annelerin ayakları altındadır.” Et.terğib, 3/ 316. Kenz ül-Ummal,

45439.

Peygamber (sav) Efendimiz bir gün: “ Size günahların en büyüğünü söyleyeyim mi?” diye üç kere sordu. Bunun üzerine sahabeler, “ Evet, ey Allah’ın Resulü.” Diye cevap verdik: Peygamber (sav) Efendimiz: “Allah’a ortak koşmak ve anne babaya isyan etmek ve eziyet etmektir.” Buyurdular. Buhari, Edep, 6.

Yüce Allah (cc) anne babaya isyandan asla hoşlanmaz.(Ebu Davut, Dahaya, 20-21) Alemlerin Rabbi, kıyamet gününde ebeveynine baş kaldıranın yüzüne bakmayacak,(Nesai, Zekat,69). onu cennetine almayacaktır. (Nesai, Eşribe,46.)

Ömrünü çocuklarını yetiştirmeye adayan, çocukları için kendi tüm arzularından feragat eden anneleri, “ ev hanımı” diyerek küçümseyenlere yazıklar olsun.

Anne başa taç imiş,

Her derde ilaç imiş,

Bir evlat “pir” olsa da;

Anneye muhtaç imiş!

10- ANNE BABALARIMIZIN DOST VE ARKADAŞLARINA İYİLİK ETMEK:

Sahabeden birisi Peygamber (sav) Efendimize gelerek:

“ Ya Resulellah! Annem babam öldüler. Bunlar için bundan sonra yapabileceğim bir iyilik var mıdır?” Diye sorar. Peygamber (sav) Efendimiz o sahabeye şu cevabı verir:

“Tabii ki vardır. Onlar için dua etmek, günahlarının bağışlanmasını Allah’tan dilemek. Hayatta iken verdikleri sözleri onların adına yerine getirmek. Onlardan yana olan akrabalık bağlarını gözetmeğe devam etmek. Onların dostlarına, arkadaşlarına iyilik etmek.” Ebu Davut, Edep, 129. İbn Mace.

“Şüphesiz ki iyiliklerin en değerlisi, evlatların babalarının dostlarına yaptıkları iyiliktir.” Müslim. Birr, 11.

“En iyi iyilik, insanın babasının samimi dostuna iyiliği, ihsanı ve ziyareti devam ettirmesidir.” Müslim, Birr,12. Ebu Davud, Edep, 119. Tirmizi, Birr, 5.

“Ey Rabbimiz! Amellerin hesap olunacağı gün, beni, ana-babamı ve müminleri bağışla!” İbrahim su.14 / 41.

*****

Yazının aktif linki için tıklayınız:

(<https://bayburt.diyamet.gov.tr/Sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal&contentid=258>)